Caracaş Cătălin, Vivia Săndulescu – Consemnări coregrafice, Baletul Operei Naționale Bucureşti, editura RAO, 2011

(Grigore Constantinescu – 26 februarie 2011)

Există apariții editoriale care au meritul de a deveni repere. Pentru volumul **Consemnări coregrafice, Baletul Operei Naționale Bucureşti** de Cătălin Caracaş şi Vivia Săndulescu, momentul intrării publice, prin lumea lecturii, marchează primul bilanț istoric al activității Companiei, după aproape un secol de existență oficializată. În teatrul muzical național, această Companie se constituie drept cea mai reprezentativă reunire valorică în planul interpretării şi creației coregrafice, desigur fără ca prin aceasta să desconsiderăm contribuțiile altor teatre cu ansambluri de gen. Nu de puține ori, cercetarea legată de vreun eveniment, interpret sau coregraf, înainte de o premieră, de un debut sau o reluare de titlu s-a confruntat cu lipsa informației, cu incertitudinea datelor, în retrospectivele necesare evaluării sau comparațiilor. De fiecare dată, se simțea absența unui domeniu referențial, care să ofere lămuririle necesare pentru a situa în timp personalitățile, repertoriul, stagiunile şi turneele.

Cu aproximativ două decenii în urmă, Cătălin Caracaș, interpret și asistent coregraf al Teatrului, a inițiat documentarea unui material de orientare cronologică privind personalitățile Companiei de balet al Operei bucureştene. Parcurgerea materialului inițial, pe care l-am consultat la vremea respectivă, oferea deja un subiect interesant de lectură informațională. Meritul de acum al autorului este cel al tenacității cu care a încărcat și amplificat proiectul cu o impresionantă muncă de acumulare. Apărea astfel necesitatea unei surprinzătoare inventivități de descoperire a surselor posibile a completa informațiile cu detalii, referințe și certitudini din ce în ce mai convergente subiectului. Numai astfel, autorii puteau tinde spre acoperirea prea numeroaselor „pete albe” ale istoriei centenare. Materialul adunat cu migală și pasiune a ajuns apoi, în stadiul ordonării, unificării, redactării și sistematizării de tehnică specifică unui dicționar istoric, cea de a doua etapă înaintea editării. Este aici contribuția de seamă a celui de al doilea autor care semnează volumul, specialistul în cercetarea coregrafică Vivia Săndulescu. Acest edificiu, clădit „în doi” pentru a fi locuit de cei foarte mulți, se înfățișează acum studiului, cu diverse direcționări către lumea dansului, în trepte succesive de generații, dar și către cea a criticii și publicisticii, nu în ultimul rând însă și către publicul de baletomani. Abundența fotografiilor de dimensiunea timbrului, corespunde redactării fișelor de dicționar. Numeroase fotografii mai recente vin de la reporteri de imagine (Mihail Cratofil, Marin Petre, Silviu Covaci, Constantin Acheaua, Vinicius Tomescu, Egyed Zoltan), altele au fost descoperite în arhiva Teatrului, în colecții particulare ale artiștilor, au fost oferite de Joachim Schlote sau de hazardul publicațiilor timpului. Nu oprim aceste constatări despre... **Consemnări coregrafice**, fără a numi secțiunile alcătuitoare: Capitolul 1, soliștii – 170 de balerini; Capitolul 2, coregrafii – 85 de creatori spectacole și divertismente; Capitolul 3, repertoriul, aproape 90 de titluri. Anexele mai adaugă un interesant serial de informații privind școli de dans, turnee, presă, artiști străini la Operă. Derularea întregului material documentar (350 de pagini) respectă ordinea cronologică, îmbinată cu cea alfabetică, din dorința de a lăsa ierarhizările să se desprindă doar din multitudinea informațiilor, fără alte comentarii. Este o prudență potrivită cu orgoliul artiștilor, evitând subiectivul în aprecieri.

În întregul său, lucrarea este o veritabilă ladă cu zestre a Companiei baletului Operei bucureștene. Pentru că realizarea editorială a unei asemenea lucrări, fără sprijinul firesc al Operei Naționale

București, se dovedea extrem de dificilă, autorii au beneficiat, să nu ne mirăm, de contribuția unor entuziaști din alte meleaguri – Asociația Culturală DART, președintă Sabrina de Luca Arpini și Editura Arco din Milano, director Mauro Baffico – care au prezentat editorial volumul, pentru prima dată, în Italia, acum un an. Ceea ce comentăm acum nu poate însemna o a doua ediție, ci versiunea românească, îngrijită, corectată și amplificată de către cei doi autori, realizată în bune condiții grafice de către editura RAO în 2011.

Ca sentiment, revăzând nume de spectacole, soliști și coregrafi, întoarcerea în timp a memoriei are și ceva din poezia acelei „căutări a timpului pierdut”, a evocării „zăpezilor de altădată”... Se poate citi volumul, cu propriile adăugiri aparținând lectorului capabil să-și închipuie cum arată un roman de dragoste pentru dans și muzică.